

№ 340210015001204399

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №ას-1437-1357-2017

11 მაისი,

2018 წელი

№ას-1437-1357-2017 G-----

ქ.თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა:

ბესარიონ ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი)

მოსამართლეები:

ეკატერინე გასიტაშვილი, ზურაბ ძლიერიშვილი

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

კასატორი – შპს „G-----“ (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – შპს „ა-----“ (მოსარჩელე)

გასაჩივრებული განჩინებები – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 10 ოქტომბრის განჩინებები

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინებების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – ნასყიდობის საფასურის დაკისრება

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1. მოსარჩელის მოთხოვნა და სარჩელის ფაქტობრივი საფუძვლები:

1.1. შპს „ა-----მა“ (შემდგომში – მოსარჩელე, მოწინააღმდეგე მხარე, გამყიდველი ან კრედიტორი) სარჩელი აღძრა სასამართლოში შპს „გ-----ის“ (ყოფილი შპს „ვ---“, შემდგომში – მოპასუხე, აპელანტი, კასატორი, მყიდველი ან მოვალე) მიმართ და მოითხოვა ნასყიდობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დალიანების – 5 590 ლარის მოპასუხისათვის დაკისრება.

1.2. სარჩელი ემყარება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: 2011 წლის მაისში მხარეთა შორის დაიდო ზეპირი ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზე მოსარჩელემ მოპასუხეს მიაწოდა 15 590 ლარის ღირებულების პროდუქცია. მიწოდებული საქონლის ღირებულებიდან ნაწილი - 10 000 ლარი მყიდველმა გადაიხადა 2012 წლის 29 თებერვალს, დარჩენილი თანხა - 5 590 ლარი კი, არ გადაუხდია, რის გამოც მოსარჩელე მოითხოვს დარჩენილი თანხის მოპასუხისათვის დაკისრებას.

2. მოპასუხის პოზიცია:

მოპასუხემ სარჩელის წინააღმდეგ წარადგინა მოთხოვნის გამომრიცხველი/განხორციელების შემაფერხებელი შესაგებელი და განმარტა, რომ 2011 წლის 12 მაისის ხელშეკრულების საფუძველზე გამყიდველს მისთვის პროდუქცია არ მიუწოდებია, შესაბამისად, არანაირი ვალდებულება ამ უკანასკნელის მიმართ არ გააჩნია. თუ სასაქონლო ზედნადების საფუძველზე სასამართლო საქონლის მიწოდებას დადასტურებულად ჩათვლის, სარჩელი მაინც არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხანდაზმულობის გამო, რადგან 2011 წლის 12 მაისიდან სარჩელის სასამართლოში აღძვრამდე გასულია 3 წელზე მეტი. რაც შეეხება 2012 წლის 29 თებერვალს თანხის ნაწილის გადახდის ფაქტს, მოპასუხის მითითებით, ასეთს ადგილი არ ჰქონია.

3. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

გურჯაანის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 30 მარტის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა 5 590 ლარის გადახდა.

4. აპელანტის მოთხოვნა:

რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

5. გასაჩივრებული განჩინების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 10 ოქტომბრის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ხოლო, გასაჩვრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

6. კასატორის მოთხოვნა:

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა აპელანტმა მოითხოვა მისი, ასევე, მტკიცებულების დასაშვებად ცნობის შესახებ ამავე სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასაბუთებულობა, საკასაციო საჩივრის საფუძვლები და მიიჩნევს, რომ იგი საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებისა და ახალი გადაწყვეტილების მიღების ფაქტობრივი დასაბუთება:

1.1. საკასაციო განაცხადის მოცულობა:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან გამომდინარე (*საკასაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას საკასაციო საჩივრის ფარგლებში. საკასაციო სასამართლოს არ შეუძლია თავისი ინიციატივით შეამოწმოს საპროცესო დარღვევები, გარდა 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტებისა*), საკასაციო პრეტენზიათა ფარგლებში პალატის მსჯელობის საგანი იქნება კასატორის იმ პრეტენზიათა საფუძვლიანობა, რომლებიც შეეხება, როგორც ვალდებულების არსებობის ფაქტს, ისე – ხანდაზმულობის ვადაში მოთხოვნის წარდგენას და ამ მიზნით საქმეში არსებული მტკიცებულებების დასაშვებობა-შემოწმების კანონიერებას.

1.2. გასაჩივრებული განჩინებით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები და მათი სავალდებულობა წინამდებარე გადაწყვეტილების მიმართ:

წინამდებარე გადაწყვეტილების მიმართ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული (*სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება)*) სავალდებულო ძალა გააჩნია სააპელაციო პალატის მიერ დადგენილ იმ ფაქტობრივ

გარემოებებს, რომელთა წინააღმდეგაც კასატორს არ მიუთითებია პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც შესაძლოა, დაშვებული იყო საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება, კერძოდ:

1.2.1. 2011 წლის 12 მაისს მხარეთა შორის დაიდო ზეპირი ნასყიდობის ხელშეკრულება 15 590 ლარის პროდუქციის მიღების თაობაზე და გამყიდველმა მყიდველს მიაწოდა ნასყიდობის საგანი (**მხარეთა შორის ნასყიდობის სამართლებრივი ურთიერთობის წარმოშობის დასტურად მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილია 12.05.2011წ. შედგენილი #63 სასაქონლო ზედნადები, რომელიც შეიცავს შემდეგ რეკვიზიტებს: გამყიდველი - შპს „ა-----“; მყიდველი - შპს „ვ-----“; საქონლის დასახელება, საქონლის რაოდენობა, საქონლის ღირებულება – 15 590 ლარი. ზედნადებს ხელს აწერს შპს „ვ-----ს“ წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირი - დირექტორი ბ.ს-----ი. შპს „ვ-----ის“ 07.06.2012წ. კრების ოქმით დასტურდება, რომ საზოგადოებას შეეცვალა საფირმო სახელწოდება და ახალ სახელწოდებად განისაზღვრა შპს „G-----“. ამავე კრების ოქმით ბ----- ს-----მა მისი კუთვნილი 50% წილი საზოგადოებაში დაუთმო ო--- მ-----ას, ბ----- ს-----ი გათავისუფლდა დირექტორის თანამდებობიდან და დაინიშნა ახალი დირექტორი, შესაბამისად, სასაქონლო ზედნადების შედგენის მომენტში მყიდველის (მიმღების) ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლებამოსილების მქონე პირმა - დირექტორმა საქონლის შესყიდვის ნება გამოავლინა, აღნიშნული ზედნადებით ასევე დასტურდება მყიდველისათვის საქონლის მიწოდების ფაქტი. საწინააღმდეგოს დამადასტურებელი რაიმე მტკიცებულება საქმეში წარმოდგენილი არ არის**);

1.2.2. მოპასუხეს, როგორც შემძენს მოსარჩელისათვის არ გადაუხდია 5 590 ლარი;

1.2.3. გამყიდველმა 5 590 ლარის დაკისრების თაობაზე სარჩელით სასამართლოს პირველად 2014 წლის 13 ივნისს მიმართა. ამ სარჩელზე წარმოება დასრულდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 20 ოქტომბრის განჩინებით, რომლითაც საბოლოოდ სარჩელი დარჩა განუხილველად არაგანსჯადი სასამართლოსათვის მიმართვის გამო. იგივე სარჩელი სასამართლოს ხელმეორედ წარედგინა 2015 წლის 18 დეკემბერს, რომელიც არ იქნა მიღებული წარმოებაში უკვე სიღნაღის რაიონული სასამართლოს მიერ კვლავ არაგანსჯადი სასამართლოსათვის მიმართვის საფუძვლით. მესამედ სარჩელი 2015 წლის 29 დეკემბერს წარედგინა გურჯაანის რაიონულ სასამართლოს, რომელმაც განიხილა არსებითად და მასზე მიღებული გადაწყვეტილება წინამდებარე საქმეშია გასაჩივრებული (**იხ. სკ-ის 138-ე და 140-ე მუხლები**).

1.3. საკასაციო განხილვის ფარგლები (საკასაციო საჩივრის საფუძვლები):

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო საჩივარი შეიძლება ეფუძნებოდეს მხოლოდ იმას, რომ გადაწყვეტილება კანონის დარღვევითაა გამოტანილი. სამართლის მიზნებისათვის კანონდარღვევად განიხილება სასამართლოს მიერ მოთხოვნის დამფუძნებელი ნორმის არასწორი მოძიება ან მისი არასწორი გამოყენება ან/და განმარტება. საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევა მხოლოდ მაშინ შეიძლება, გახდეს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი, თუ ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი. თავის მხრივ, განსახილველი ნორმიდან გამომდინარეობს ის დასკვნაც, რომ საკასაციო საჩივრის წარმატებას თავად კასატორის მიერ ზემოხსენებულ საფუძვლებზე მითითება და ამ გზით საკასაციო შედავებათა დასაბუთება განაპირობებს. კასატორი არ ეთანხმება გასაჩივრებული განჩინების დასაბუთებას და მიიჩნევს, რომ იგი მიღებულია საპროცესო სამართლის ნორმათა დარღვევით, რასაც შედეგად მისთვის თანხის არასწორად დაკისრება მოჰყვა, კერძოდ, საკასაციო საჩივრის თანახმად:

1.3.1. სააპელაციო სასამართლომ დაარღვია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4, მე-5, 102-ე, 104-ე, 105-ე და 107-ე მუხლები, არასრულყოფილად გამოიკვლია საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და არასწორად შეაფასა მტკიცებულებები. გასაჩივრებული განჩინება ეწინააღმდეგება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკას (**ას-527-503-2016**);

1.3.2. წინამდებარე სარჩელი ხანდაზმულია, თანახმად სამოქალაქო კოდექსის 129-ე მუხლის პირველი ნაწილისა. მოსარჩელის მტკიცების ტვირთს წარმოადგენდა იმის დადასტურება, რომ მოთხოვნა ხანდაზმულობის ვადაში იქნა წარდგენილი. სააპელაციო პალატამ კი, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 380-ე მუხლის დარღვევით, 2017 წლის 10 ოქტომბრის განჩინებით ამ გარემოების დამადასტურებელი მტკიცებულება არასწორად დაურთო საქმეს, რადგანაც მოსარჩელეს სადავო დოკუმენტის წარდგენა შეეძლო პირველი ინსტანციის სასამართლოშიც. კასატორის მოწინააღმდეგე მხარემ 2017 წლის 10 ოქტომბრის სხდომაზე, მას შემდეგ, რაც მოსმენილი იყო მხარეთა პოზიციები და დარჩენილი იყო მხოლოდ მტკიცებულებათა კვლევის ეტაპი, განაცხადა, რომ სწორედ საქმის განხილვის ამ ეტაპზე მიაჩნდა საჭიროდ სადავო მტკიცებულების წარდგენა;

1.3.3. სააპელაციო სასამართლომ არასწორად დაადგინა მოსარჩელის მიერ მოპასუხისათვის 15 590 ლარის ღირებულების საქონლის მიწოდების ფაქტი. ეს ფაქტი სასამართლომ არასწორად დაუკავშირა საქმეში წარმოდგენილ ზედნადაებს, ასევე არასწორია

სასამართლოს მსჯელობა შემძენის მიერ მიწოდებული საგნის ღირებულებაზე – 10 000 ლარზე. ეს ფაქტი სასამართლომ დაამყარა შპს „ვ-----ის“ ანგარიშის ამონაწერსა და სალარო აპარატიდან ამოღებულ „Z“ ანგარიშის ამონაწერს. სასამართლომ არ გაითვალისწინა, რომ ანგარიშიდან ამონაწერი არის მოწინააღმდეგე მხარის მიერ შედგენილი დოკუმენტი, მისი ნამდვილობა არც კასატორის ხელმოწერით და არც ზეპირი განმარტებით არ არის დადასტურებული, მან მხოლოდ სიტყვიერი განმარტება მისცა სასამართლოს, რომელსაც რაიმე ღირებულებითი ძალა არ აქვს. რაც შეეხება სალარო აპარატიდან ამოღებულ „Z“ ანგარიშის ამონაწერს, იგი სააპელაციო სასამართლოს, როგორც ახალი მტკიცებულება, არ უნდა დაეშვა. ამდენად, რადგანაც არ დასტურდება კასატორის მხრიდან 2012 წლის 29 თებერვლას თანხის გადახდის ფაქტი, სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს ხანდაზმულობის მოტივით, რადგანაც ვალდებულების წარმოშობიდან სარჩელის აღძვრამდე გასულია სამწლიანი ვადა.

1.4. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები და სამართლებრივი დასკვნები:

1.4.1. საკასაციო პალატა იზიარებს კასატორის შედავებას სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 380-ე მუხლის დარღვევის თაობაზე და მიიჩნევს, რომ სახეზეა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული წინაპირობები (**საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევა მხოლოდ მაშინ შეიძლება გახდეს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი, თუ ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი**):

1.4.2. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საკასაციო სასამართლოს განხილვის საგანი შეიძლება იყოს, აგრეთვე, სასამართლოს ის განჩინებები, რომლებიც წინ უსწრებს სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილებას, იმისგან დამოუკიდებლად, დასაშვებია თუ არა მათ მიმართ კერძო საჩივრის შეტანა. მოცემულ შემთხვევაში, კასატორი არ ეთანხმება თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განჩინებას, რომლითაც სასამართლომ დასაშვებად მიიჩნია მოსარჩელის მიერ წარდგენილი მტკიცებულება და საქმეს დაერთო სსიპ შემოსავლების სამსახურის მომსახურების დეპარტამენტის 2017 წლის 27 სექტემბრის პასუხი და მისი დანართი. ამ მტკიცებულების თანახმად, 2012 წლის 29 თებერვალს მოსარჩელის სალარო აპარატში გატარებულია თანხა 10 000 ლარი. ხსენებული დოკუმენტით გამოიდგელს სურს, დაამტკიცოს მყიდველის მიერ ნასყიდობის საფასურის ნაწილის გადახდის ფაქტი, რაც

სამოქალაქო კოდექსის 137-ე და 141-ე მუხლების შესაბამისად, სხვაგვარი შესრულების გზით ხანდაზმულობის ვადის დენის შეწყვეტისა და ამ ვადის თავიდან ათვლის საფუძველია. მართალია, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 380-ე მუხლის პირველი ნაწილი დასაშვებად მიიჩნევს სააპელაციო სასამართლოში ახალი ფაქტებისა და მტკიცებულებების წარდგენის შესაძლებლობას, თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ შეზღუდული აპელაციის პრინციპიდან გამომდინარე, ამგვარი საპროცესო მოქმედება საგამონაკლისოდ შეიძლება განხორციელდეს, კერძოდ, ამავე ნორმის მე-2 ნაწილიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლო არ მიიღებს ახალ ფაქტებსა და მტკიცებულებებს, რომლებიც მხარეს შეეძლო, წარედგინა პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას, მაგრამ არასაპატიო მიზეზით არ წარადგინა. იმის შესამოწმებლად, თუ რამდენად სწორად გამოიყენა სასამართლომ ხსენებული ნორმა და არსებობდა თუ არა სადავო მტკიცებულების საქმისათვის დართვის საფუძველი საკასაციო პალატა ყურადღებას გაამახვილებს პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის მომზადების ეტაპზე განვითარებულ მოვლენებზე: სარჩელის თანახმად, მოპასუხემ ნასყიდობის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება ნაწილობრივ შეასრულა 2012 წლის 29 თებერვალს. მოპასუხემ სარჩელის წინააღმდეგ წარადგინა იმგვარი შესაგებელი, რომელიც, დადასტურების შემთხვევაში, აფერხებს მის დაკმაყოფილებას, კერძოდ, მიუთითა მოთხოვნის ხანდაზმულობაზე და საქმის მომზადების ეტაპზე წარადგინა სიღნაღის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 1 ივლისის გადაწყვეტილება (**საქმე #2/130-16**), რომლითაც სურდა მოსარჩელის მიერ წარდგენილი იმ მტკიცებულების გაქარწყლება, რომელსაც გამყიდველი ვალდებულების ნაწილობრივ შესრულებას უკავშირებდა, ამდენად, შეიძლება ითქვას, რომ სარჩელზე დართული ე.წ „სუპერფინის“ ამონაწერი შპს „ვ-----ის“ ანგარიშიდან ჯერ კიდევ საქმის მომზადების ეტაპზე იქნა შედაკებული მოპასუხის მხრიდან, ამ გარემოების გათვალისწინებით, საკასაციო პალატა იზიარებს კასატორის პოზიციას, რომ გამყიდველს სააპელაციო სასამართლოში წარდგენილი ე.წ სალარო აპარატიდან ამოღებული „Z“ ანგარიშის ამონაწერი შეეძლო პირველი ინსტანციის სასამართლოში წარედგინა, რაიმე დამაჯერებელი მიზეზი, რომელიც ამ მტკიცებულების საპატიო მიზეზით საქმის მომზადების ეტაპზე წარდგენას გამორიცხავდა, გამყიდველს არც სააპელაციო სასამართლოს სხდომაზე მიუთითებია და არც საკასაციო შესაგებელში განუმარტავს სასამართლოსათვის. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული საოქმო განჩინება უკანონოა და არსებობის მისი გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო

კოდექსის 393.3 მუხლით გათვალისწინებული წინაპირობები;

1.4.3. საკასაციო პალატა არ იზიარებს კასატორის პოზიციას მხარეთა შორის ნასყიდობის სამართლებრივი ურთიერთობის არარსებობის თაობაზე. ამ მხრივ სააპელაციო პალატამ მართებულად შეაფასა საქმეში წარმოდგენილი #63 სასაქონლო ზედდებული, რომელიც, საგადასახადო კოდექსის 136-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, საგადასახადო სფეროსათვის განკუთვნილი პირდაპირი მტკიცებულებაა, თუმცა, ამ მტკიცებულებას სამოქალაქო სამართალწარმოების ფარგლებში გარკვეული ღირებულებითი მნიშვნელობა გააჩნია. სასაქონლო ზედდებული საჯარო-სამართლებრივი მიზნებიდან გამომდინარე, ადასტურებს ხელშეკრულების არსებით პირობებს (**სკ-ის 327.1 მუხლის თანახმად, ხელშეკრულება დადებულია ითვლება, თუ მხარეები მის ყველა არსებით პირობაზე შეთანხმდნენ საამისოდ გათვალისწინებული ფორმით**), კერძოდ: შეიცავს ინფორმაციას გარიგების მხარეების, გარიგების საგნისა და ფასის შესახებ, ამავედროულად, საქმის მასალებით უდავოა ის გარემოებაც, რომ სასაქონლო ზედდებული ხელმოწერილია შემძენის უფლებამოსილი დირექტორის მიერ. ამ გარემოებათა ყოველმხრივი შეფასების შედეგად (**სსსკ-ის 105-ე მუხლი**), გასაზიარებელია მოსარჩელის პოზიცია იმის თაობაზე, რომ მხარეთა შორის არსებობდა ზეპირი ნასყიდობის ხელშეკრულება (**სკ-ის 477-ე მუხლი**), რომლის ფარგლებშიც მოსარჩელემ მოპასუხეს მიაწოდა ზედდებულში მითითებული 15 590 ლარის ღირებულების საქონელი. ამასთანავე, არც სარჩელშია მითითებული და არც საქმის მასალებით დასტურდება მხარეთა შეთანხმება მიწოდებული საქონლის ღირებულების გადახდის წესზე, რის გამოც, პალატა მიიჩნევს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 477-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად (**მყიდველი მოვალეა გადაუხადოს გამყიდველს შეთანხმებული ფასი და მიიღოს ნაყიდი ქონება**), მყიდველს საქონლის მიღებისთანავე – 2011 წლის 12 მაისს წარმოეშვა საზღაურის გადახდის ვალდებულება, ხოლო გამყიდველს ანაზღაურების მოთხოვნის უფლება.

1.4.4. საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მოვალის მხრიდან ვალდებულების შესრულების საკითხის შეფასებისას შესრულების მტკიცების ტვირთი არა მხოლოდ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლით, არამედ, სამოქალაქო კოდექსის 429-ე მუხლის ძალითაც ეკისრება მოვალეს, რომელმაც სასამართლოს უნდა წარუდგინოს შესრულების დამადასტურებელი დოკუმენტი, ამგვარი მტკიცებულება მოპასუხეს არ წარუდგენია, უფრო მეტიც, იგი ნაწილობრივი შესრულების ფაქტსაც არ აღიარებს და როგორც ზემოთ აღინიშნა, აპელირებს მოთხოვნის ხანდაზმულობაზე. მოცემულ შემთხვევაში ქვემდგომმა სასამართლოებმა დაადგინეს, რომ საზღაურის ნაწილი – 10

000 ლარი მოვალემ გადაიხადა 2012 წლის 29 დეკემბერს, რითაც აღიარა ვალდებულება (**სკ-ის 137-ე მუხლი**), შეწყდა მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადის დენა და დაიწყო 2012 წლის 29 დეკემბრიდან (**სკ-ის 141-ე მუხლი**), თუმცა სასამართლოს ხსენებული დასკვნის წინააღმდეგ კასატორს დასაბუთებული შედავა აქვს წარმოდგენილი, კერძოდ, სააპელაციო პალატის ზემოხსენებული დასკვნა (**გარდა ამ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილის 1.4.2. პუნქტში მითითებული გარემოებებისა**) ემყარება საქმეში არსებულ ე.წ „სუპერფინის“ ამონაწერს, რომელიც შედავებულია მოპასუხის მხრიდან. საკასაციო პალატა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის კონტექსტში აფასებს ხსენებულ მტკიცებულებას და მიიჩნევს, რომ იგი მოვალის მხრიდან ვალდებულების ნაწილობრივ შესრულებას არ ადასტურებს, დოკუმენტი იურიდიული სანდოობის თვალსაზრისით არ არის დადასტურებული რაიმე მაიდენტიფიცირებელი ნიშნით, არ აქვს რაიმე დამცავი ნიშანი და უფლებამოსილი პირის ხელმოწერა ან საიდენტიფიკაციო მონაცემი, არამედ, წარმოადგენს ე.წ „ვორდის ცხრილს“, რომლის შესრულებაც მარტივადაა შესაძლებელი ნებისმიერი საშუალო კომპიუტერული ცოდნის მქონე პირის მხრიდან (**ამ მტკიცებულების შეფასების თაობაზე დამატებით იხ. სუსგ #ას-527-503-2016, 07.08.2016წ.**), შესაბამისად, პალატა მას არასაკმარისად მიიჩნევს ვალდებულების ნაწილობრივ შესრულების დადასტურებისათვის, ხოლო იმ პირობებში, როდესაც ვალდებული პირი უარყოფს შესრულებას, ნეგატიური მტკიცების ტვირთის მისთვის დაკისრების შესაძლებლობას გამორიცხავს პალატა.

1.4.5. როგორც არაერთხელ აღინიშნა, საპროცესო თავდაცვის საშუალებად მოპასუხემ ხანდაზმულობის ინსტიტუტი გამოიყენა. ზემოხსენებული გარემოებებისა და თავად ამ ინსტიტუტის პროცესუალური ბუნებიდან გამომდინარე, სწორედ მოსარჩელეს ეკისრება იმის დადასტურების ვალდებულება, რომ მოთხოვნა ამ ვადის დაცვითაა წარდგენილი. მოცემულ შემთხვევაში, უდავოა, რომ სარჩელი სახელმწიფოებრივ ვალდებულებიდან გამომდინარეობს, შესაბამისად, მის მიმართ ვრცელდება სამოქალაქო კოდექსის 129-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული 3-წლიანი ვადა. ხანდაზმულობა თუ არა სარჩელი, უნდა გადაწყდეს მოთხოვნის წარმოშობის მომენტის სწორად განსაზღვრის გზით, რამდენადაც, ამავე კოდექსის 130-ე მუხლის თანახმად, ხანდაზმულობა იწყება მოთხოვნის წარმოშობის მომენტიდან. მოთხოვნის წარმოშობის მომენტად ჩაითვლება დრო, როცა პირმა შეიტყო ან უნდა შეეტყო უფლების დარღვევის შესახებ. ამ განჩინების სამოტივაციო ნაწილის 1.4.4. პუნქტში უკვე აღინიშნა, რომ მოსარჩელემ ვერ დაადასტურა 2012 წლის 29 თებერვალს მოვალის მხრიდან

ვალდებულების ნაწილობრივ შესრულება, რის გამოც ხანდაზმულობის ვადის ათვლა თავიდან დაიწყებოდა, ასევე, აღინიშნა ის გარემოება, რომ მხარეთა შეთანხმება თანხის გადახდის რაიმე წესზე არ დასტურდება, შესაბამისად, სამოქალაქო კოდექსის 477-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე ივარაუდება, რომ კრედიტორს მოთხოვნის უფლება წარმოეშვა საქონლის მიწოდებისას – 2011 წლის 12 მაისს, მან კი სარჩელი სასამართლოში პირველად 2014 წლის 13 ივნისს, მოთხოვნის 3-წლიანი ვადის დარღვევით აღძრა.

1.5. ახალი გადაწყვეტილების მიღების პროცესუალურ-სამართლებრივი დასაბუთება:

1.5.1. ზემოხსენებული გარემოებებიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის შესაბამისად, აუქმებს გასაჩივრებულ განჩინებას და მიიჩნევს, რომ ამავე კოდექსის 411-ე მუხლის შესაბამისად (**საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები**), უფლებამოსილია, თავად გადაწყვიტოს დავა: იმ პირობებში, როდესაც დასტურდება გამყიდველის მხრიდან სახელშეკრულებო ვადის დარღვევით სარჩელის აღძვრის ფაქტი, პალატა საფუძვლიანად მიიჩნევს მყიდველის პოზიციას საზღაურის დაკისრებაზე უარის თქმის თაობაზე, რამდენადაც, სამოქალაქო კოდექსის 144-ე მუხლი პირველი ნაწილის თანახმად, ხანდაზმულობის ვადის გასვლის შემდეგ ვალდებული პირი უფლებამოსილია უარი თქვას მოქმედების შესრულებაზე.

2. საკასაციო სასამართლოში წარმოდგენილი მტკიცებულებები:

2.1. საკასაციო შესაგებელს კასატორის მოწინააღმდეგე მხარემ დაურთო სანოტარო წესით დამოწმებული ბ.ს-----ის ხელწერილი. პალატა არ იზიარებს ხსენებულ შუამდგომლობას და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 104.1 მუხლის შესაბამისად (**სასამართლო არ მიიღებს, არ გამოითხოვს ან საქმიდან ამოიღებს მტკიცებულებებს, რომლებსაც საქმისათვის მნიშვნელობა არა აქვთ**), მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი მტკიცებულება უნდა დაუბრუნდეს გამყიდველს, რამდენადაც ამავე კოდექსის 407.1 მუხლიდან გამომდინარე (**საკასაციო სასამართლო იმსჯელებს მხარის მხოლოდ იმ ახსნა-განმარტებაზე, რომელიც ასახულია სასამართლოთა გადაწყვეტილებებში ან სხდომათა ოქმებში. გარდა ამისა, შეიძლება მხედველობაში იქნეს მიღებული ამ კოდექსის 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტები**), საკასაციო სასამართლოს არ გააჩნია უფლებამოსილება, მიიღოს და შეფასება მისცეს ახალ მტკიცებულებებს, არამედ, იგი შემოიფარგლება საქმეში არსებული დოკუმენტებისა და მხარეთა ახსნა-განმარტებების

შემოწმებით, ამდენად, პალატა ასკვნის, რომ არ არსებობს მტკიცებულების საქმისათვის დართვის საფუძველი, რის გამოც, იგი უნდა დაუბრუნდეს მის წარმომდგენს.

3. სასამართლო ხარჯები:

ვინაიდან საკასაციო პალატის წინამდებარე გადაწყვეტილებით არ დაკმაყოფილდა კრედიტორის სარჩელი, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის თანახმად (*იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. ამ მუხლში აღნიშნული წესები შეეხება აგრეთვე სასამართლო ხარჯების განაწილებას, რომლებიც გასწიეს მხარეებმა საქმის სააპელაციო და საკასაციო ინსტანციებში წარმოებისას. თუ სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო შეცვლის გადაწყვეტილებას ან გამოიტანს ახალ გადაწყვეტილებას, იგი შესაბამისად შეცვლის სასამართლო ხარჯების განაწილებასაც*), პალატა მიიჩნევს, რომ შპს „ა-----ს“ შპს „G-----ის“ სასარგებლოდ უნდა დაკისროს ამ უკანასკნელის მიერ სააპელაციო და საკასაციო საჩივრებზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის _ 524 ლარის გადახდა.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე, 104-ე, 404-ე, 407-ე, 411-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. შპს „G-----ის“ საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს.
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 10 ოქტომბრის განჩინება, ასევე, ახალი მტკიცებულების მიღების თაობაზე ამავე სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის საოქმო განჩინება და მიღებულ იქნას ახალი გადაწყვეტილება.
3. შპს „ა-----ის“ სარჩელი შპს „G-----ის“ მიმართ ნასყიდობის საფასურის დაკისრების თაობაზე არ დაკმაყოფილდეს.
4. შპს „ა-----ს“ (ს/კ #2-----) შპს „G-----ის“ (ს/კ #2-----) სასარგებლოდ დაკისროს ამ უკანასკნელის მიერ სააპელაციო და საკასაციო საჩივრებზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის _ 524 ლარის გადახდა.
5. შპს „ა-----ს“ დაუბრუნდეს საკასაციო პასუხზე

დართული სანოტარო წესით დამოწმებული ბ.ს-----ის ხელწერილი 2 (ორი) ფურცლად.

6. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ბ. ალავეძე

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

ზ. ძლიერიშვილი